

ROTTERDAMSCHÉ COURANT.

WOENSDAG 25 FEBRUARIJ.

ONTWERP VAN WET

OP HET

LAGER ONDERWIJS,

INGEKOMEN IN DE ZITTING VAN DE

TWEDE KAMER DER STATEN-GENERAAL
VAN 23 FEBRUARIJ 1857.

Wij WILLEM III, enz.

Alzo, Wij in overweging genomen hebben, dat art. 194 der Grondwet voorschrijft, dat de inrigting van het openbaar onderwijs, met eerbiediging van ieders godsdienstige begrippen, door de wet wordt geregeld; dat er overal in het Rijk van overheidswege voldoende openbaar lager onderwijs wordt gegeven, en dat het geven van onderwijs vrij is, behoudens het toezigt der overheid, en bovendien, voor zooveel het middelbaar en lager onderwijs betreft, behoudens het onderzoek naar de bekwaamheid en zedelijkheid des onderwijzers; het een en ander door de wet te regelen; dat het noodzakelijk is, in afwachting der regeling van het middelbaar en hooger onderwijs, aan die bepalingen, voor zooveel het lager onderwijs betreft, gevolg te geven,

Zoo is het, dat Wij, enz.

TITEL I.

ALGEMEENE BEPALINGEN.

Art. 1. Het lager onderwijs omvat het: lezen, schrijven, rekenen, benevens de beginselen der Nederlandsche taal, der geschiedenis, der aardrijkskunde, der kennis van de natuur, der wiskunde en der vormleer.

Art. 2. Het lager onderwijs wordt onderscheiden in openbaar en in bijzonder onderwijs. Openbaar onderwijs is hergeen gegeven wordt van wege de gemeenten, de provincien en het Rijk, gezamenlijk of afzonderlijk; het overige is bijzonder onderwijs.

Art. 3. Het lager onderwijs wordt gegeven aan kinderen van verschillende huisgezinnen gezamenlijk, of aan kinderen van één gezin afzonderlijk. Het eerste is schoolonderwijs.

Art. 4. Het schoolonderwijs wordt gegeven in lokalen, die door de plaatselijke schoolcommissie verklaard zijn voor de gezondheid schadelijk te wezen, of van onvoldoende ruimte voor het aantal schoolgaande kinderen. Indien in de uitspraak der plaatselijke schoolcommissie niet wordt berust, beslissen Gedeputeerde Staten. Het komen in hooger beroep, zoo van de uitspraak der plaatselijke schoolcommissie als van die van Gedeputeerde Staten, geschiedt binnen veertien dagen. In afwachting der eindschikking kan het onderwijs in het afgekeurde lokaal worden voortgezet.

Art. 5. Het schoolonderwijs wordt gegeven door hoofd- en hulponderwijzers, hoofd- en hulponderwijzeressen, en kweekelingen, zoo mannelijke als vrouwelijke. Kweekelingen zijn zij, die, den ouderdom nog niet bereikt hebbende waarop zij tot het examen als hulponderwijzer of als hulponderwijzeres kunnen worden toegelaten, de onderwijzers en onderwijzeressen bij hun schoolonderwijs behulpzaam zijn. Dien ouderdom bereikt hebbende, mogen zij als kweekelingen werkzaam blijven gedurende den tijd, die nog verlopen moet alvorens zij tot het examen kunnen worden toegelaten. Indien kweekelingen het examen vermeld in het 2de en 3de lid met ongunstig gevolg hebben afgelegd, of om redenen, ter beoordeling van Gedeputeerde Staten, verhinderd zijn geweest examen af te leggen, kunnen zij nog tot aan het eerstvolgend examen als kweekelingen werkzaam blijven.

Art. 6. Niemand mag lager onderwijs geven, die niet in het bezit is der bij deze wet gevorderde bewijzen van bekwaamheid en zedelijkheid. Vreemdelingen behoeven bovendien onze vergunning.

Art. 7. De bepalingen van het voorgaand artikel zijn niet toepasselijk op hen, die tot het gezin behooren van de ouders of voogden der kinderen, aan wie zij onderwijs geven, noch op de kweekelingen bij de scholen.

Art. 8. Die lager onderwijs geeft, zonder daartoe bevoegd te zijn of in strijd met het bepaalde bij art. 4, wordt voor de eerste maal gestraft met eene boete van vijf en twintig tot vijftig gulden, voor de tweede maal met eene boete van vijftig tot honderd gulden en gevangenisstraf van acht tot veertien dagen, te zamen of afzonderlijk, en vervolgens telkens met gevangenisstraf van eene maand tot een jaar. Op hem, die buiten de grenzen zijner bevoegdheid lager onderwijs geeft, is de helft dezer straffen van toepassing.

Art. 9. Bij elke veroordeeling tot boete wordt tevens door den rechter bepaald, dat de veroordeelde, indien hij niet binnen ééne maand, na daartoe bij deurwaarders-exploit te zijn aangemaand, aan het vonnis heeft voldaan, door gevangenzetting daartoe zal worden genoodzaakt. De duur dezer gevangenzetting wordt door den rechter bepaald tot verhaal eener boete van vijfen twintig gulden op drie, van vijftig gulden op zeven en van honderd gulden op veertien dagen. De geheele voldoening aan het vonnis ontstaat van het verder ondergaan der gevangenzetting.

Art. 10. Buiten de gevallen, in deze wet vermeld, vervalt de bevoegdheid tot het geven van lager onderwijs voor hem, die bij eindvonnis is veroordeeld: a, wegens misdadig; b, wegens diefstal, oplichting, misbruik van vertrouwen of aantasting der zeden.

Art. 11. Die de bevoegdheid tot het geven van lager onderwijs verloren heeft, kan haar niet terug krijgen. In de gevallen, bedoeld bij art. 20, 5de lid, en art. 36 kan zij door Ons worden teruggegeven.

Art. 12. Ter opleiding van onderwijzers is er van Rijkswege minstens ééne kweekschool en wordt bovendien jaarlijks eene som in de begroting der Staatsuitgaven voorgedragen.

Art. 13. De bepalingen dezer wet omtrent de onderwijzers zijn insgelijks op de onderwijzeressen van toepassing, voor zooverre zij voor deze geene uitzonderingen behelst.

Art. 14. Van elk besluit, krachtens deze wet door Gedeputeerde Staten genomen, kan bij Ons voorziening worden gevraagd.

TITEL II.

VAN HET OPENBAAR ONDERWIJS.

§ 1. Van de scholen.

Art. 15. In elke gemeente wordt lager onderwijs, naar den omvang van art. 1, gegeven in een voor de bevolking en de behoefte voldoende getal scholen, toegankelijk voor alle kinderen zonder onderscheid van godsdienstige gezindheid. Met inachtneming van art. 121 der wet van den 29 juni 1851 (Staatsblad n.º 85) kunnen twee of meer naburige gemeenten zich vereenigen tot het oprigten en in stand houden van gemeenschappelijke scholen.

Art. 16. De gemeenteraad bepaalt het getal der scholen. Zijn besluit wordt aan Gedeputeerde Staten medegedeeld. Zoo Gedeputeerde Staten het getal onvoldoende achten, bevelen zij vermeerdering. Indien het Ons onvoldoende voorkomt kan vermeerdering door Ons worden bevolen.

§ 2. Van de onderwijzers.

Art. 17. Wanneer het getal der leerlingen op eene school meer dan zeventig bedraagt wordt de hoofdonderwijzer bijgestaan door een kweekeling, meer dan honderd door een hulponderwijzer, meer dan honderd vijftig door een hulponderwijzer en een kweekeling. Boven dit getal wordt hij telkens voor vijfzig leerlingen door een kweekeling en voor honderd leerlingen door een hulponderwijzer bijgestaan. Deze kweekelingen moeten zijn ten genoegen van den districts-schoolopziener.

Art. 18. Aan elken hoofdonderwijzer wordt, behalve vrije woning, zoo mogelijk met een tuin, eene jaarwedde toegelegd. In geval hem geene vrije woning kan verschafte worden, ontvangt hij eene billijke vergoeding voor huishuur. Bij verschil tusschen den gemeenteraad en den onderwijzer omtrent het bedrag dier vergoeding beslissen Gedeputeerde Staten. Ten behoeve van elken kweekeling, bedoeld in het voorgaand artikel, wordt den hoofdonderwijzer eene jaarlijksche toelage verleend. Aan elken hulponderwijzer wordt eene jaarwedde toegelegd. De jaarwedden en toelagen worden door den gemeenteraad onder goedkeuring van Gedeputeerde Staten bepaald. Voor een hoofdonderwijzer is het bedrag der jaarwedde ten minste f 400, voor een hulponderwijzer ten minste f 200. Het bedrag der toelage is ten minste f 25.

Art. 19. Om als hoofd- of hulponderwijzer benoemd te kunnen worden, wordt vereischt het bezit: a, eener acte van bekwaamheid; b, van een getuigschrift van goed zedelijk gedrag, afgegeven door het bestuur der gemeente of gemeenten, waar de bezitter gedurende de twee laatste jaren heeft gewoond.

Art. 20. De hoofd- en hulponderwijzers worden benoemd door den gemeenteraad uit eene voordragt van drie personen, opgemaakt door burgemeester en wethouders, in overleg, wat de hoofdonderwijzers betreft met den districts-schoolopziener, en wat de hulponderwijzers aangaat, met den hoofdonderwijzer. Bij verschil van gevoelen tusschen burgemeester en wethouders en den schoolopziener of den hoofdonderwijzer beslissen Gedeputeerde Staten. De hoofd- en hulponderwijzers worden geschorst en ontslagen door den gemeenteraad, doch niet dan na goedkeuring van Gedeputeerde Staten, die vooraf den districts-schoolopziener hooren. Ontslag op eigen verzoek geschiedt zonder die goedkeuring. Is schorsing of ontslag, naar inzien der plaatselijke schoolcommissie of van den schoolopziener, noodig en de gemeenteraad nalatig of weigerachtig daartoe over te gaan, dan kan dit door Gedeputeerde Staten geschieden. Schorsing geschiedt met behoud of met verlies der bezoldiging gedurende het buiten dienst blijven. Ontslag ter zake van een ergerlijk levensgedrag heeft het verlies der bevoegdheid tot het geven van onderwijs ten gevolge. Het benoemen en ontslaan van kweekelingen geschiedt door den hoofdonderwijzer.

Art. 21. Het schoolonderwijs wordt, onder het aanleeren van gepaste en nuttige kundigheden, dienstbaar gemaakt aan de ontwikkeling van de verstandelijke vermogens der kinderen en aan hunne opleiding tot alle Christelijke en maatschappelijke deugden. De onderwijzer onthoudt zich van iets te leeren, te doen of toe te laten, wat strijdig is met den eerbied, verschuldigd aan de godsdienstige begrippen van andersdenkenden. Hij prent aan de kinderen dien eerbied in en wekt hen op tot onderlinge liefde en verdraagzaamheid. Het geven van onderwijs in de godsdienst wordt overgelaten aan de kerkgenootschappen. Hiertoef zijn de schoollokalen buiten de schooluren voor de leerlingen der school beschikbaar. Waar de kinderen van het bezoeken der openbare school, uit hoofde van godsdienstige bezwaren der ouders, worden teruggehouden, en deze bezwaren, na een zorgvuldig

onderzoek, niet kunnen worden uit den weg geruimd, wordt, indien hieraan kan te gemoet gekomen worden door de oprigting van eene bijzondere school, tot het oprigten en onderhouden van zoodanige school, des gevorderd, hulp verleend door middel van een Rijks-subsidie. Het verleenen van zoodanig subsidie geschiedt door de wet.

Art. 22. De hoofd- en hulponderwijzers bekleeden geene ambten of bedieningen dan onder goedkeuring van Gedeputeerde Staten, die vooraf burgemeester en wethouders, en, in gemeenten van 4000 zielen en daarboven, de plaatselijke schoolcommissie, in de overige gemeenten den district-schoolopziener hooren. Noch zij noch hunne huisgenooten drijven handel of oefenen beroepen of nedingen uit.

Art. 23. Aan hoofd- en hulponderwijzers, door ouderdom, ziels- of lichaamsgebreken ongeschikt hunne betrekking verder waar te nemen, wordt, in de volgende gevallen en onder de daarbij gestelde voorwaarden, pensioen ten laste van den Staat verleend.

Art. 24. Aanspraak op pensioen wordt verkregen op bereiken vijf en zestigjarigen leeftijd, na ten minste tienjarigen diensttijd. Evenwel kan op vroegeren leeftijd pensioen worden toegekend aan hem, die, na tienjarigen diensttijd, uit hoofde van ziels- of lichaamsgebreken voor de waarneming zijner betrekking ongeschikt is. Die ongeschiktheid wordt aangenomen op de verklaring van den districts-schoolopziener en op die van Gedeputeerde Staten. Bij de berekening van het pensioen komen alleen in aanmerking diensten, onder deze wet als hoofd- of hulponderwijzer, en, vóór dien tijd, als onderwijzer aan eene openbare school, ten behoeve van het lager onderwijs bewezen. Voor hem, die niet eervol wordt ontslagen, gaat aanspraak op pensioen verloren.

Art. 25. Het pensioen belooft voor elk jaar dienst een zestigste deel van de jaarwedde, die over de laatste twaalf maanden, het eervol ontslag voortafgegaan, heeft gediend tot grondslag van de betaling der bijdrage, bij art. 26 bepaald, doch mag nimmer het twee derde gedeelte der jaarwedde te boven gaan.

Art. 26. Als bijdrage voor pensioen wordt door de hoofd- en hulponderwijzers, te rekenen van het tijdstip waarop deze wet in werking treedt, jaarlijks betaald twee ten honderd van de jaarwedde aan hunne betrekking verbonden. Die bijdrage komt ten voordeele van den Staat en wordt door de zorg der gemeentebesturen geïnd en aan 's Rijks schatkist verantwoord.

Art. 27. Door zoodanige gemeenten, uit welke, krachtens deze wet, hoofd- of hulponderwijzers worden gepensioneerd, wordt aan den Staat een derde gedeelte van het bedrag van het pensioen vergoed.

Art. 28. De bepalingen van de artt. 22, 23, 24, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 37, 40 en 41 der wet van den 9 mei 1846 (Staatsblad n.º 24), zoo als die bij de wet van den 3 mei 1851 (Staatsblad n.º 49) zijn gewijzigd, zijn op de pensioenen der hoofd- en hulponderwijzers toepasselijk.

§ 3. Van de kosten van het onderwijs.

Art. 29. Elke gemeente voorziet in de kosten van haar lager onderwijs, voor zooverre die niet komen ten laste van anderen, of op andere wijze worden gevonden.

Art. 30. Die kosten zijn: a, de jaarwedde der hoofd- en hulponderwijzers; b, de toelagen ten behoeve der kweekelingen; c, de kosten van het oprigten en in stand houden of huren en van het schoonhouden der schoolgebouwen; d, die van het aanschaffen en onderhouden der schoolmeubelen, schoolhoeken en schoolbehoeften der leerlingen; e, die van licht en brand, benodigd voor de schoollokalen; f, die van het oprigten en in stand houden of huren der onderwijzerswoningen; g, de vergoeding aan de hoofdonderwijzers voor het gemis van vrije woning; h, het aandeel der gemeente in het pensioen der onderwijzers; i, de kosten der plaatselijke schoolcommissie.

Art. 31. Ter tegemoetkoming in deze kosten kan eene bijdrage voor ieder schoolgaand kind worden gegeven.

Art. 32. Het invoeren, wijzigen of afschaffen van schoolgeld geschiedt met inachtneming van de artt. 232—236 der gemeentewet. De invordering wordt geregeld door eene plaatselijke verordening, overeenkomstig de bepalingen van de artt. 258—262 dier wet.

Art. 33. Bij de bepaling van het schoolgeld komt niet in aanmerking het vermogen der ouders of der kinderen. Voor twee of meer kinderen uit één gezin, gelijktijdig ter school gaande, kan het bedrag lager worden gesteld. Bedeelden en zij die, schoon niet bedeele, onvermogen zijn schoolgeld te betalen, worden niet aan de heffing onderworpen.

Art. 34. In geval eene gemeente door Ons, na Gedeputeerde Staten te hebben gehoord, verklaard wordt onvermogen te zijn de kosten van haar lager onderwijs te bestrijden, wordt in hetgeen hare krachten te boven gaat door de provincie en het Rijk, elk voor de helft, voorzien.

TITEL III.

VAN HET BIJZONDER ONDERWIJS.

Art. 35. Tot het geven van bijzonder schoolonderwijs of van huisonderwijs wordt vereischt het bezit: a, eener acte van bekwaamheid; b, van gelijk getuigschrift als in art. 19, lit. b, is vermeld; c, van een bewijs, dat beide deze stukken door burgemeester en wethouders

der gemeente, waar het onderwijs zal gegeven worden, zijn in orde bevonden.

Art. 36. De onderwijzers, die bij het geven van bijzonder schoolonderwijs of van huisonderwijs, leerlingen verspreiden, strijdig met de goede zeden of aansporende tot ongehoorzaamheid aan de wetten des Lands, kunnen, op voordragt van burgemeester en wethouders, van de plaatselijke schoolcommissie of van den districts-schoolopziener, door Gedeputeerde Staten worden verklaard hunne bevoegdheid tot het geven van onderwijs verloren te hebben. Deze bepaling is ook van toepassing op de onderwijzers, die zich aan een ergerlijk levensgedrag schuldig maken.

TITEL IV.

VAN DE ACTEN VAN BEKWAAMHEID TOT HET GEVEN VAN ONDERWIJS.

Art. 37. De acten van bekwaamheid tot het geven van onderwijs, vermeld in de artt. 19 en 35, worden verkregen door het afleggen van examens.

Art. 38. De examens worden afgenomen door vier commissien, elk zamengesteld uit ten minste negen leden, door Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken te kiezen uit de schoolopzieners der onderscheidene provincien, en eenmaal 's jaars door hem tot het verrigtendier werkzaamheid op te roepen.

Art. 39. Elke commissie begeeft zich naar de provincien, welke haar worden aangewezen. Zij houdt in elke provincie hare vergaderingen in de gemeente, daartoe door Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken te bestemmen.

Art. 40. De tijd, gedurende welken in elke provincie de examens worden gehouden, wordt bij openbare aankondiging ter algemeene kennis gebragt. Die een examen wensch af te leggen meldt zich tijdig aan bij den schoolopziener van het district, waarin hij woont, of, van buiten 's Lands komende, voornemens is zich te vestigen, met opgave van de acte, die hij verlangt. Hij legt daarbij over een of meer getuigschriften van zijn goed zedelijk gedrag en zijne geboorte acte. De dag en plaats van het examen worden hem door den schoolopziener bekend gemaakt. Hij legt het examen af in de provincie, waar hij woont of, van buiten 's Lands komende, voornemens is zich te vestigen.

Art. 41. Om tot het examen te worden toegelaten, moet de gevorderde ouderdom zijn bereikt. Deze is bepaald voor de hulponderwijzers en hulponderwijzeressen op 18 jaren, voor de hoofdonderwijzers en hoofdonderwijzeressen op 23 jaren.

Art. 42. Voor het examen ter verkrijging eener acte van bekwaamheid als hulponderwijzeres en als hulponderwijzer wordt gevorderd: goed lezen en schrijven; voldoende kennis der zinsontleding, spelregels en eerste gronden der Nederlandsche taal; vaardigheid om zich, zoowel mondeling als schriftelijk, juist en gemakkelijk uit te drukken; beginselen van de vormleer; rekenen, zoowel met geheele getallen als gewone en tiendeelige breuken, toegepast op munten, maten en gewigten; — als hulponderwijzer daarenboven de leer der evenredigheden; geschiedenis en aardrijkskunde; beginselen van de kennis der natuur; beginselen van onderwijs en opvoeding.

Art. 43. Voor het examen ter verkrijging eener acte van bekwaamheid als hoofdonderwijzeres, wordt de kennis van den hulponderwijzer gevorderd, maar grondiger en met toepassing op hare bestemming als hoofdonderwijzeres.

Art. 44. Voor het examen ter verkrijging eener acte van bekwaamheid als hoofdonderwijzer wordt de kennis van den hulponderwijzer gevorderd, doch grondiger, meer omvattende en ontwikkeld, daarenboven: kennis van de beginselen der stel- en meetkunde tot de vlakantsvergelijking en inhoudsberekeningen.

Art. 45. Wanneer het examen naar genoegen der commissie is afgelegd, wordt door haar aan den geëxamineerde de verlangde acte uitgereikt, tegen betaling eener som van vijf gulden voor die van hulponderwijzeres en van hulponderwijzer; van tien gulden voor die van hoofdonderwijzeres en van hoofdonderwijzer. Deze gelden worden gelijkelijk onder de leden der commissie verdeeld, na voldoening der kosten van hare vergaderingen.

Art. 46. De acten van bekwaamheid gelden voor het geheele Rijk en zoowel voor het school- als voor het huisonderwijs. Die van hoofdonderwijzer en van hoofdonderwijzeres geven tevens het regt om als hulponderwijzer en hulponderwijzeres werkzaam te zijn. De acte van hulponderwijzer kan in de gevallen, op de wijze en onder het genot der jaarwedde, door Ons te bepalen, ook het regt geven om aan het hoofd eener school te staan. Die van hulponderwijzeres geeft tevens het regt om aan het hoofd te staan van voorbereidende scholen, bestemd voor kinderen beneden den ouderdom van zes jaren.

TITEL V.

VAN HET TOEZICHT OP HET ONDERWIJS.

Art. 47. Met het toezicht op het onderwijs zijn, onder het oppertoezicht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken, belast: a, plaatselijke schoolcommissien; b, schoolopzieners; c, een inspecteur.

Art. 48. In elke gemeente is eene plaatselijke schoolcommissie, bestaande uit ten minste negen leden, waarvan een lid van 's Rijks kas eene jaarwedde en eene som bij abonnement, als vergoeding voor hunne reis- en verblijfskosten.

Art. 49. In gemeenten beneden de 4000 zielen bestaat de plaatselijke schoolcommissie uit burgemeester en wethouders. In de overige gemeenten worden de plaatselijke schoolcommissien door den gemeenteraad benoemd. Het lidmaatschap dezer commissien is vereenigbaar met dat van dien raad.

Art. 50. Elke provincie wordt door Ons in school-districten verdeeld.

Art. 51. Elk district staat onder het toezicht van een schoolopziener. In geval van overlijden, ziekte of afwezigheid van den schoolopziener, kan in de waarneming zijner betrekking door Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken worden voorzien.

Art. 52. De schoolopzieners worden door Ons benoemd voor den tijd van zes jaren. De aftredenden zijn weder benoembaar. Zij kunnen ten allen tijde door Ons worden ontslagen.

Art. 53. De schoolopzieners genieten uit 's Rijks kas eene jaarwedde en eene som bij abonnement, als vergoeding voor hunne reis- en verblijfskosten.

Art. 54. De inspecteur wordt door Ons benoemd. Hij kan ten allen tijde door Ons worden ontslagen. Hij

geniet uit 's Rijks kas eene jaarwedde en vergoeding voor reis- en verblijfskosten.

Art. 55. De schoolopzieners en de inspecteur bekleeden geene ambten of bedieningen zonder onze toestemming.

Art. 56. De leden der plaatselijke schoolcommissien, de schoolopzieners en de inspecteur leggen, bij de aanvaarding hunner betrekking, den eed of de belofte af, dat zij haar naar behooren en getrouw zullen waarnemen. De eedsaflegging of belofte geschiedt door de leden der plaatselijke schoolcommissien in gemeenten van 4000 zielen en daarboven, in handen van den burgemeester, in de overige gemeenten in handen van den regter van het kanton waarin zij wonen, door de schoolopzieners in handen van Onzen Commissaris in de provincie, door den inspecteur in handen van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken.

Art. 57. De leden der plaatselijke schoolcommissien, de schoolopzieners en de inspecteur zijn bevoegd van de overtredingen dezer wet en der verdere verordeningen op het lager onderwijs proces-verbaal op te maken.

Art. 58. Alle scholen, waar lager onderwijs wordt gegeven, zoo openbaar als bijzonder, zijn steeds toegankelijk voor de leden der plaatselijke schoolcommissie van de gemeente, voor den districts-schoolopziener en voor den inspecteur. De onderwijzers zijn gehouden dezen de verlangde inlichtingen te geven omtrent hunne school en hun onderwijs. Weigering in een dezer gevallen wordt gestraft met eene boete van vijf en twintig gulden of gevangenisstraf van drie dagen, en bij herhaling telkens met beide de straffen te zamen.

Art. 59. De plaatselijke schoolcommissien houden een nauwkeurig toezicht op alle scholen in de gemeente waar lager onderwijs gegeven wordt, bezoeken die ten minste vier malen 's jaars, hetzij gezamenlijk, hetzij door middel van commissien uit haar midden; zorgen dat de verordeningen op het lager onderwijs stipt nagekomen worden; houden aantekening van het onderwijzend personeel, van het getal leerlingen en van den staat van het onderwijs; doen jaarlijks vóór den 1 maart aan den Gemeenteraad een beredeneerd verslag van den toestand van het onderwijs in de gemeente, en zenden daarvan afschrift aan den districts-schoolopziener; deelen dezen de belangrijke veranderingen mede, die het schoolwezen heeft ondergaan; geven hem en den inspecteur alle inlichtingen die zij verlangen; verleenen den onderwijzers, die hare voorlichting, hulp of medewerking vragen, bijstand, en bejveren zich den bloei van het onderwijs naar vermogen te behartigen.

Art. 60. De schoolopzieners zorgen voortdurend bekend te blijven met den toestand van het schoolwezen in hun district; bezoeken alle scholen in hetzelfde waar lager onderwijs wordt gegeven en houden van hun schoolbezoek nauwkeurig aantekening; zorgen dat de verordeningen op het lager onderwijs stipt nagekomen worden; treden in overleg met de plaatselijke schoolcommissien en de gemeentebesturen; doen zoowel aan deze als aan den inspecteur de voorstellen, die zij in het belang van het onderwijs achten; geven den inspecteur kennis van al hergeen hun op hun schoolbezoek belangrijk is voorgekomen en verstrekken hem alle inlichtingen, die hij verlangt; doen jaarlijks vóór den 1 mei een beredeneerd verslag van den toestand van het onderwijs in hun district aan den inspecteur en zenden daarvan afschrift aan Gedeputeerde Staten hunner provincie; behartigen de belangen der onderwijzers, bevorderen hunne bijeenkomsten en wonen die, zooveel mogelijk, bij.

Art. 61. De schoolopzieners hebben toegang tot de vergaderingen van alle plaatselijke schoolcommissien in hun district, en brengen daarin eene raadgevende stem uit.

Art. 62. De inspecteur tracht, zoo doorschoolbezoek als door mondeling en schriftelijk overleg met de districts-schoolopzieners, plaatselijke schoolcommissien en gemeentebesturen, de verbetering en den bloei van het schoolwezen te bevorderen, daarin in het algemeen en bijzonder in de examens tot het verkrijgen der acten van bekwaamheid eenheid te brengen; hij doet aan Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken de voorstellen, die hij in het belang van het onderwijs acht, en licht dezen voor omtrent alle onderwerpen waarover zijn oordeel wordt gevraagd; hij vervaardigt uit de jaarlijksche verslagen der schoolopzieners en uit zijne eigene aantekeningen jaarlijks een beredeneerd verslag omtrent den toestand van het schoolwezen in het Rijk, en zendt dit vóór den 1 juli aan Onzen Minister voornoemd.

TITEL VI.

OVERGANGS-BEPALINGEN.

Art. 63. Alle tijdens de afkondiging dezer wet dienstdoende, wettig aangestelde onderwijzers en onderwijzeressen kunnen hunne betrekking blijven bekleeden. Zoo zij, na dat tijdstip, aan het hoofd eener openbare of bijzondere school wenschen geplaatst te worden, of zich aan het hoofd eener bijzondere school te plaatsen, worden de vóór dat tijdstip verkregen acten van algemeene toelating van den 1sten en 2den rang en die van schoolhouders beschouwd gelijk regten te geven als de acten van bekwaamheid als hoofdonderwijzer en als hoofdonderwijzeres, in deze wet vermeld. Zoo zij, na dat tijdstip, als hulponderwijzer in eene openbare of bijzondere school wenschen te worden geplaatst, worden de acten van algemeene toelating van den 3den rang beschouwd gelijk regten te geven als de acten van bekwaamheid als hulponderwijzer, in deze wet vermeld.

Art. 64. Alle tijdens de afkondiging dezer wet dienstdoende openbare hoofdonderwijzers en hoofdonderwijzeressen ontvangen, zoo lang zij hunne betrekking blijven bekleeden, uit de gemeentekas eene jaarwedde, waarvan het bedrag ten minste gelijk staat met het inkomen dat zij over de laatste vijf jaren, of voor hen die korter in dienst zijn geweest, over het kortere tijdvak in hunne betrekking, gemiddeld jaarlijks hebben genoten, met dien verstande evenwel, dat de jaarwedde in geen geval minder dan f 400 mag belooopen.

Art. 65. De schoolopzieners, plaatselijke schoolcommissien en commissien van plaatselijk schooltoezicht blijven hunne betrekking waarnemen, tot dat zij door andere ingevolge deze wet zijn vervangen.

Art. 66. In afwachting der wettelijke regeling van het middelbaar onderwijs, zijn de voorschriften dezer wet mede van toepassing op alles wat betreft het onderwijs in de levende talen en het meer uitgebreid onderwijs in de wis- en natuurkunde. Om tot het examen ter verkrijging eener acte van bekwaamheid voor een of meer dier vakken te worden toegelaten, wordt de ouderdom

van ten minste 18 jaren gevorderd. Voor de acte wordt eene som van f 5 betaald.

Art. 67. Deze wet treedt in werking op het nader door Ons te bepalen tijdstip. Alsdan zijn de bestaande algemeene verordeningen op het lager onderwijs afgeschaft. De herziening der provinciale en plaatselijke reglementen geschiedt binnen een jaar na bovengemeld tijdstip. Inmiddels blijven de bepalingen dier reglementen gelden, voor zoo verre zij met deze wet niet strijdig zijn. Lasten en bevelen, enz.

Buitenland.

PARIS den 23 februarij.

Sedert eenige dagen is weder sprake van een plan, volgens hetwelk de Keizer en de Keizerin in den loop van den aanstaanden zomer door den Paus zouden worden gekroond.

De *Moniteur* meldt heden, dat gisteren verscheiden voorname vreemdelingen door de vertegenwoordigers van Oostenrijk, Nederland en Sardinië aan den Keizer zijn voorgesteld.

— De heer *Ferdinand Barrot* zal aan den Senaat voorslaan, dat die Vergadering alle door de algemeene departements-raden geuite wenschen zal doen onderzoeken, om Senaatsbesluiten te maken van die wenschen, aan welke het billijk zou zijn regt te doen wedervaren.

— Bij de onderhandelingen, welke heden met de medewerking van den kolonel *Ouseley* tusschen lord *Cowley* en *Feruck khan* worden hervat, meent men dat laatstgenoemde niet langer zal blijven aandringen op de voldoening van £ 300,000, welke Perzië van Engeland eischte, hetwelk de te maken schikking zeer zou vergemakkelijken.

— Eergisteren heeft aan het Ministerie van buitenlandsche zaken eene conferentie plaats gehad tusschen graaf *Walewski*, den heer *Kern* en den graaf *von Hatzfeld*, over de aangelegenheden van Neufchatel.

— Eerlang zal deze hoofdstad twee Mahomedaansche leerstoelen bezitten. De Turksche Regering zendt namelijk twee der uitstekendste geleerden des Rijks, *Hussain-effendi* en *Sulman-effendi*, herwaarts, die openbare voorlezingen houden zullen; de eerste over de Arabische en Perzische taal voor Mahomedanen, de andere over de Turksche taal voor Christenen. Soortgelijke leerstoelen zullen door de Turksche Regering te Londen, Weenen en Brussel worden opgericht.

— De Akademie voor inscriptien en fraaije letteren heeft 11. vrijdag tot buitenlandsche mededeling, in de plaats van den vrijheer *von Hammer-Purgstall*, verkozen den heer *Bopp*, te Berlijn.

— Er is sprake van de oprigting eener internationale Engelsch-Fransche Bank en de Regering moet daarvoor gunstig gestemd zijn.

— De ontvangsten der vereeniging voor de omnibussen in deze hoofdstad hebben in de eerste anderhalve maand dezes jaars belooopen 1,263,978 francs, zijnde 70,280 fr. meer dan in die zelfde tijdruimte in 1856.

— Dit jaar heeft de optocht met de vette ossen door de straten der hoofdstad plaats. Gisteren geschiedde de eerste rondwandeling en de os, *Qu'en dira-t-on?* geheeten, welke 1.81 el hoog is, werd in staatsie rondgeleid; heden had de optocht plaats met de *Prétendant*, welke 1.84 el hoog is, en morgen zal de schoonste der vijf uitverkoren ossen, *Duc Guillaume*, welke 1.85 el hoog is, worden rondgevoerd; de beide overige, *Progrès* en *Succès*, welke 1.73 el en 1.75 el meten en ook fraaije beesten mogen genoemd worden, zullen de eer niet genieten deel van den optocht uit te maken. Het trekken van den stoet met den vetten os door de straten brengt weder eene talrijke menigte op de been; de optocht wordt geopend en gesloten door Parijsche gardes te paard; de stoet, welke door muziek wordt begeleid, is zamengesteld uit een aantal goden en godinnen van den Olympus; de os bevindt zich op een wagen, welke door vier prachtig getuigde paarden wordt getrokken; de eigenaars en de koopers der bekroonde ossen maken ook deel van den optocht uit. Aan de verschillende paleizen, aan de hôtels der Ministers en de verschillende ambassades enz. houdt de stoet eenigen tijd stil.

— De heer *Villemessant*, hoofdredacteur van het blad *Figaro*, en de heer *de Marthonis*, redacteur van het blad *Polichinelle*, hadden dezer dagen een tweegevecht, wegens beleedigende uitdrukkingen, in laatstgenoemd blad jegens eerstgenoemden heer gebezigd. Na eenige weinig belangrijke verwondingen verklaarden de secondanten dat aan de wetten der eer voldaan was.

— Het voorraad-magazijn der kaserne van Grammont, welke door het 1ste regement kurassiers der Keizerlijke garde te St. Germain en-Laye wordt bezet, is eergisteren door brand vernield.

— Een natuurverschijnsel, in de van de polen verwijderde streken zeer zeldzaam, is 11. maandag, van drie ure des namiddags tot zonsondergang, te la Rochelle waargenomen. Men zag aldaar de zon en twee neven zonnen, op gelijke lijn geplaatst, de ware zon in het midden, en hare beide afspiegelingen, die op den afstand zaak minder schitterend waren, ter weerszijde.

— Te Toulon ziet men ieder oogenblik de schepen gemoet, welke de Fransche troepen uit Griekenland naar het Vaderland terugvoeren.

— Werd een paar dagen geleden verhaald, dat Madrid een coup d'Etat had plaats gegrepen, thans een gerucht in omloop, dat al even weinig geloof verdient, namelijk dat te Napels een oproer is uitgebarsten. Ook spreekt men van een manifest, dat de Koning van Napels aan de Hoven van Weenen, Berlijn en Petersburg zou rigten, doch ook dit vereischt nadere vaststelling.

— Te Marseille aangebragte tijdingen uit Constantinopel van den 16 dezer melden het volgende: *Rifaat* pacha heeft een vermogen van 25 millioenen nagelaten. De admiraal *Lyons* heeft officieel zijn vertrek aangekondigd; reeds zijn twee oorlogschepen naar Malta teruggekeerd. Eene nieuwe ontzending van Russische troepen heeft te Balfuck, eene haven der Kaspische Zee, plaats gehad. Men zeide dat kriegsbehoeften naar Teheran waren gerigt. Rusland had onderhandelingen aangeknoopt voor den aanleg van een spoorweg van Teheran naar Teheran.

— Berigten uit Athene van den 14 dezer melden, dat de Senaat zijne goedkeuring geweigerd heeft aan

financiële schikkingen, over welke de Griekse Regering het met de beschermende Mogendheden van Griekenland eens was geworden. Na hierover te hebben beraadslaagd, heeft het Kabinet daarvan mededeeling gedaan aan de Ministers der drie Mogendheden.

— Uit Madrid wordt gemeld dat de heer *Raynoud*, de vertegenwoordiger der firma *Mirès*, den 20 dezer bij de centrale schatkist 60 miljoen realen, zijnde de tweede termijn der leening, gestort heeft, welke stiptheid in het vervullen der jegens de Regering op zich genomen verplichtingen de beste uitwerking gehad en een gunstigen invloed ter beurs uitgeoefend heeft. Men zeide dat de aanwezigheid des vertegenwoordigers van de firma *Mirès* te Madrid niet alleen met de fondsen die op de leening betrekking hebben in verband staat, maar ook met het groote vraagstuk der Engelsche coupons, en men wenschte dat eene schikking tusschen de Regering en den heer *Mirès* enerzijds en de Engelsche effectenhouders anderzijds moge getroffen worden, ten einde de belangrijke Londonsche geldmarkt voor de Spaansche fondsen te openen. Ook zou er sprake zijn van het doen van aanbiedingen aan de Nederlandsche effectenhouders van uitgestelde schuld van 1831, ten einde, zoo mogelijk, al die oude schuldvorderingen te doen verdwijnen, welke het crediet van Spanje aan sommige voornamen beurzen van Europa zoo sterk in den weg staan.

BRUSSEL den 23 februarij.

De Kamer der Representanten heeft jl. zaterdag de beraadslaging over het ontwerp van wet op het bevelen van Academische graden, waarmede zij zich sedert zes weken schier uitsluitend bezig gehouden had, ten einde gebragt. De tweede beraadslaging heeft in de voordragt eene verandering van belang gebragt, behalve eene bepaling, die de aanstaande notarissen verplicht om de Vlaamsche taal aan te leeren. Ten slotte is het geheele ontwerp met de van onderscheidene zijden daarin gebragte wijzigingen in stemming gebragt en met eene groote meerderheid (52 tegen 28 stemmen) aangenomen. Alzoo zal, indien de voordragt wet wordt, waaraan velen nog twijfelen, niemand naar een Academischen graad kunnen dingen, die niet vroeger bewezen heeft vatbaarheid voor hooger onderwijs te bezitten, maar zal als bewijs daarvoor een getuigschrift voldoende zijn. Ook wordt het aantal vakken, waarover de Academische examens loopen, verminderd, en voor eenige voortaan alleen het overleggen van getuigschriften gevorderd. Op grond hiervan wordt door velen beweerd, dat de door de Kamer aangenomen wetsbepalingen het hooger onderwijs in België tot een lager peil zullen doen dalen. Anderen daarentegen meenen, dat onder de bestaande wetsbepalingen aan de studien meer uitbreiding is gegeven dan noodig en met hare grondigheid bestaanbaar is.

(Per Telegraaf.)

LONDEN den 24 februarij.

In de zitting van het Lagerhuis van gisteren heeft lord *Palmerston*, in antwoord op eene vraag van den heer *Kinnaird*, gezegd hoe de juiste dag van het openen der Conferentie, welke ter zake van Neufchatel te Parijs gehouden wordt, zal worden bepaald. Hij heeft gezegd, dat hij het hoofdpunt van het geschil betref, hoopte dat de Koning van Pruisen de gematigdheid zal navolgen, welke Zwitserland aan den dag heeft gelegd.

Vervolgens zijn de beraadslagingen over het financieel plan der Regering door den heer *J. Mac Gregor* hervat. Nadat lord *J. Russell* verklaard had voor de Regering te zullen stemmen en de motie van lord *Bentinck* tot het verdragen der beraadslagingen met 477 tegen 25 stemmen verworpen was, is de motie van den heer *Disraeli* met 286 tegen 205 stemmen verworpen, weshalve het financieel plan des Kanseliers der schatkist gezegevierd heeft.

Binnenland.

's GRAVENHAGE den 24 februarij.

Het gala-bal, dat gisteren avond ten Hove heeft plaats gehad, werd bijgewoond door Z. K. H. den Prins van Oranje, HH. KK. HH. prins en prinses *Hendrik*, prins en prinses *Frederik*, Z. D. H. den Hertog van Saksen-Weimar en H. D. dochter prinses *Anna*. Onder de genoodigden merkte men op de leden van het Corps Diplomatique, de Ministers, de leden van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, die van den Hoogen Raad, het Provinciaal Gerechtshof, de Algemeene Rekenkamer, de hoofd- en verdere officieren van de schutterij der residentie als ook van elders en de hoofd-ambtenaren der verschillende departementen van algemeen bestuur. In het geheel werd het bal, dat tot laat in den nacht voortduurde, door ongeveer 800 personen bijgewoond.

— Het *Nieuwsblad van 's Gravenhage* verzekert dat tot de instelling van een Ministerie van openbare werken besloten is. Volgens dat blad heeft de Ministerraad zich bepaaldelijk met die zaak bezig gehouden en is laatstleden zaterdag het besluit van instelling genomen.

ROTTERDAM den 24 februarij.

Wij vestigen er de aandacht op dat, bij gelegenheid der zendelings-legrede, die morgen woensdag avond in de Engelsche Presbyteriaansche kerk alhier door den weleerw. zeer geleerden heer *H. L. Pinks* zal gehouden worden, ook de weleerw. heer *W. Kind*, zendingeling van het Rhijnsche Zending-Genootschap, eene korte toespraak zal houden, tot afscheid vóór zijn vertrek naar Borneo.

— De heer luitenant-kolonel *de Casembroot*, gouverneur van Z. K. H. den Prins van Oranje, heeft een schrijven aan de *Amsterdamsche Courant* gerigt, tot verbetering van het in die Courant geplaatst bericht, dat Z. M. Jonkh. *K. W. de Kock*, 1sten luitenant bij het regiment Grenadiers en jagers, tot adjutant van Z. K. H. den Prins van Oranje benoemd zou hebben. Volgens dit schrijven is de heer *de Kock* niet tot adjutant van den Prins aangeesteld, maar slechts bij Hoogstdenzelfvergeetachteld en tot beschikking van den heer luitenant-kolonel *de Casembroot* gesteld.

— Ten gevolge van een door den kerkeraad der Remonstrantsch-Gereformeerde gemeente te Amsterdam

genomen besluit, werden de leden der gemeene, eergisteren, zoowel bij de voormiddag- als bij de avond-godsdiensttoefening, in de gelegenheid gesteld eene bijdrage te geven tot het bouwen van een kerkgebouw en predikantswoning voor de Protestanten in den Haarlemmermeerpolder. De op dien dag verzamelde som bedraagt f 500. 50.

— Gisteren heeft ten Raadhuijs te Amsterdam de volgende aanbesteding, in een perceel, plaats gehad: Het doen der jaarlijksche uitdiepingen in de geulen, 1°, voor de huizen van het oostelijk en westelijk dok, a 78 c. per kubiek el; 2°, in het open havenfront, a 53⁸ c. per kubiek el, en 3°, in het IJ voor de stad, a 42 c. per kubiek el, gedurende den tijd van drie jaren; aan- nemer de heer *G. Schalk* te Buiksloot.

— In den afgelopen nacht ten 1 ure is te Amsterdam brand ontstaan op een der zolders van het pakhuis *Weltevreden*, op den N. Z. Achterburgwal, bij de Lijnbaan- steeg, welke zolder in gebruik is van den meubelmaker *Schutte*, op de Prinsengracht woonachtig. Den brand was men ten 5 ure meester; het pakhuis, waar hammen en worst, granen en groote hoeveelheden turf en brandhout geborgen was, is geheel uitgebrand; de belendende percelen hebben veel geleden.

— Laatstleden vrijdag had te Goes de openbare veiling plaats van 94 bunders 33 roeden 79 ellen schorren, gelegen onder Nieuw- en Sint-Joosland (eiland Walcheren), met octrooi ter indijking, welke werden verkocht in massa voor de aanzienlijke som van f 113.200.

— Van Vlissingen wordt den 23 dezer gemeld, dat men dien morgen aldaar een aanvang gemaakt had met het bergen der nog overige lading van de stoomboot *Ravensbourne*. Men had reeds twee kisten met specie gered.

— Ll. vrijdag avond hadden te Harderwijk weder ongeregelde plaats, veroorzaakt door een complot Duitsche militairen, die wraak wilden nemen over eenige onvoorzigtige uitdrukkingen, door eenen herbergier ten hunnen nadeele gebezigd. Door tijdige tusschenkomst der burgerlijke en militaire autoriteiten is de zaak nog al spoedig in der minne geschikt en kwam de herbergier er met een achtal gebroken glasruiten af. Met angstige spanning ziet men echter de volgende dagen te gemoet. Reeds heeft een gedeelte der stedelijke schutterij aanzegging bekomen, bij het eerste ongeval ter handhaving der orde gereed te zijn.

— De Hoofddirectie voor de internationale ruiling van voorwerpen van wetenschap en kunst, gevestigd te 's Hage, het ter bevordering van zoodanige ruiling wenschelijk geacht hebbende, voor de provincie Overijssel eene sub-commissie in te stellen, heeft, met goedkeuring van Z. Exc. den Minister van Binnenlandsche Zaken, de directie der Overijsselsche vereeniging tot ontwikkeling van provinciale welvaart uitgenoodigd zoodanige commissie te benoemen, ten gevolge waarvan in de algemeene vergadering van den 13 dezer maand, op voordragt der directie, tot leden derzelve zijn benoemd de heeren mr. *L. J. Rietberg*, *J. van Deventer* H. A. Zn., één lid der voornoemde directie, de heeren *W. B. J. Tjeenk Willink* en *R. Boelens*, als vertegenwoordigers van den boekhandel, en de heeren *L. de Lange* te Deventer en *K. van Hulst* te Kampen.

— Des morgens van den 22 dezer is uit de haven van Blokzijl in zee gestoken de beurtschipper van Steenwijk op Amsterdam. Het schijnt dat het ijs, waarvoor men met regt nog al eenige vrees koesterde, zijne vaart niet heeft belemmerd.

— De waterhoogte te Arnhem was den 23 dezer 1.05 el. De Rijnhoogte te Keulen was den 23 dezer 5 voet 11 duim Keulsch peil (5 voet 11 duim Rijnlandsch).

— Te Emden werd dezer dagen een eigenaardig feest gevierd, namelijk het 300jarig bestaan van den zooge- naamden koren-voorraad, eene der vele liefdadige instellingen, waarop Emden roem mag dragen. Gesticht in 1557, in dagen van buitengewone duurte, werd zij bijzonder beschermd door de toenmalige regentes van Oostfriesland, gravin *Anna*, weduwe van graaf *Enno* den IIde, welke Vorstin, die zich ook overigens jegens de stad Emden zeer verdienstelijk maakte, aan evenbedoelde instelling een last rogge schonk. Het doel der instelling, die gesticht werd door *Johann Boels*, *Johann Geerdes*, *Johann Kull*, *Rönjes Prikker*, *Geerd Messenmaker* en jonge *Johann* van Amsterdam, is, om steeds een goeden voorraad rogge voorhanden te hebben, om daarvan in dure tijden aan alle bakkers over te doen, ten einde goedkoop brood te kunnen leveren aan de armen. Het fonds der inrigting is van jaar tot jaar toegenomen. — Ook is dezer dagen te Emden weder eene vergadering gehouden van het aldaar bestaande departement der Nederlandsche Maatschappij: *tot Nut van 't Algemeen*. Het nut van dat departement wordt aldaar algemeen erkend, en heeft het o. a. dezer dagen weder een zieken- en begrafenisfonds voor dienstdoen opgerigt, dat van de belanghebbenden slechts eene zeer geringe bijdrage vraagt en waartoe reeds 125 personen waren toegetroeden.

Burgerlijke Stand.

ROTTERDAM den 24 Februarij.

OVERLEDEN: *J. Trijtel*, z. 1 j. — *M. Koppelaar*, z. 1 j. — *A. J. Mulder*, z. 10 m. — *A. van Leeuwen*, z. 1 j. — *M. A. H. van Tol*, d. 3 j. — *B. M. van Dijk*, z. 1 j. — *F. Dekker*, z. 7 d. — *J. Wenmakers*, d. 2 j. — *J. van der Spek*, z. 7 m. — *J. C. Outhoorn*, d. 3 m. — *T. Dinkelaar*, id., 20 j. — *J. van Duurs*, z. 5 m. — *C. Huyzer*, d. 1 j. — *M. A. van Genderen*, z. 3 d. — *A. de Soeten*, man van *T. de Jong*, 66 j. — *J. W. Ehardt*, wedr. van *J. Wijbrans*, 77 j. — *M. Boekhout*, d. 2 m.

BEVALLEN: *E. Engels*, geb. de Wolf, z. — *M. T. Krüzer*, geb. Meug, z. — *M. J. Kraft*, geb. Meuwissen, d. — *J. Romeyn*, geb. Stok, z. — *A. E. Verbiest*, geb. Vervoorn, d. — *J. Brenkman*, geb. Teepe, d. — *J. H. de Jong*, geb. Dubbelman, d. — *M. M. Bakvis*, geb. Voortman, z. — *A. Moniens*, geb. van Weert, z. — *A. C. Stolk*, geb. Meijer, d. — *H. C. Noest*, geb. Nielsen, d. — *M. W. Zwethou*, geb. Nootmau, z. — *M. Hoefstmit*, geb. Kroesbeek, z. — *G. F. van der Vijver*, geb. van der Vijver, z. — *M. Vosberge*, geb. Hemelop, z. — *M. A. Reijers*, geb. Termaten, z. — *C. M. Bladergroen*, geb. Schenft, z. — *J. Kind*, geb. Butter, d. — *C. M. E. Overmans*, geb. Keveling, d. — *S. M. van Velthoven*, geb. Böeseken, d. — *F. J. Smits*, geb. Schaly, z. — *L. Stam*, geb. van Eysden, d.

OPENBARE VERKOOPING VAN AANDEELEN in Maatschappijen van Assurantie enz., in het Notarishuis te Rotterdam, Dingsdag 24 Februarij:

Nr. 1—9. Negen Aandeelen Maatschappij van Assurantie, Discounting en Beleening, groot f 5000, gefourneerd f 375, laatste uitdeeling f 55.

N.º 1, om 16½ pCt. verk.	N.º 6, om 16½ pCt. verk.
2, „ 16½ „ „	7, „ 16½ „ „
3, „ 16½ „ „	8, „ 16½ „ „
4, „ 16½ „ „	9, „ 16½ „ „
5, „ 16½ „ „	

Nr. 10 en 11. Twee Aandeelen Rotterdamse Assurantie-Compagnie, directeur *J. J. Havelaar*, groot f 5000, gefourneerd f 1500, laatste uitdeeling f 150.

N.º 10, om 5½ pCt. verk. | N.º 11, om 5½ pCt. verk.

Nr. 12—15. Vier Aandeelen Nederlandsche Zee- en Brandverzekering Maatschappij te Rotterdam, directieuren van *Oosterzee en de Bie*, groot f 5000, gefourneerd f 500, laatste uitdeeling f 85.

N.º 12, om 19 pCt. verk. | N.º 14, om 19½ pCt. verk.

Nr. 16. Een Aandeel Algemeene Zee- en Brandverzekering Maatschappij te Rotterdam, directieuren *Tromp en van Alphen*, groot f 5000, gefourneerd f 500, laatste uitdeeling f 80. Om 15½ pCt. verkocht.

Nr. 17 en 18. Twee Aandeelen Rotterdamse Zee- en Brandverzekering Maatschappij, directieuren *de Wolff, van Vollenhoven en Bek*, groot f 5000, gefourneerd f 500, laatste uitdeeling f 60.

N.º 17, om 16½ pCt. verk. | N.º 18, om 16½ pCt. verk.

Nr. 19. Een Aandeel Assurantie-Maatschappij te Rotterdam, directieuren *Tromp en Fink*, groot f 5000, gefourneerd f 500, laatste uitdeeling f 60. Om 18 pCt. verkocht.

Nr. 20. Een Aandeel Assurantie-Maatschappij Rotterdam, directeur *J. Serruys*, groot f 5000, gefourneerd f 1000, uitdeeling nog niet bekend. Om 18 pCt. opgehouden.

Nr. 21. 1/80 Aandeel in de Geldleening der Nieuwe Rotterdamse Courant, groot f 500, rente 5 pCt., 1/80 in de zuivere winst tot en met 1865 en 1 Exemplaar der Courant. In trekgeld f 1000, daarboven f 100, verkocht.

Nr. 22. Een Aandeel Negotiatie der Afschaffings-Inrigting te 's Gravenhage, groot f 500, laatste uitdeeling f 25. Om 95½ pCt. verkocht.

Nr. 23—27. Vijf Aandeelen Maatschappij tot Aankoop aan het Nieuwewerk te Rotterdam, directeur *J. M. A. Casaux*, groot f 1000, vol gefourneerd, laatste uitdeeling f 40.

N.º 23, om 7½ pCt. verk. | N.º 26, om 7½ pCt. verk.

Nr. 28—31. Vier Aandeelen in de Rotterdamse Schouwburg-Vereeniging, groot f 1000; nr. 28 en 30 vol gefourneerd.

N.º 28, om 45½ pCt. opgeh. | N.º 30, Niet geveld.

Nr. 32. 1/107 Aandeel in het Societeits-Gebouw AMSTEL, te Rotterdam. In trekgeld f 515, daarboven f 55, verkocht.

Nr. 33—36. Vier 1/60 Aandeelen in het Nederlandsche Campagne-Barkschip *Hizam*, kap. *M. van Veltoven*, boekhouder *N. A. Koning*. N.º 33, om f 1270 opgeh. | N.º 35, om f 1500 opgeh.

N.º 34, „ f 1310 „ | N.º 36, „ f 1350 „

Beetjdingen.

Nederland.

HELLEVOETSLOUIS 24 februarij. Gearriveerd *Julla*, Brem, van Padang (per Zuid-Holland); *Frederik Lange*, Holmboc, v. Messina; *Willem*, wijlen de Weerd, v. Triest; *Waldemar*, Manthesen, van Benicario; *Una*, Waters, v. Sunderland; *Pago*, Julia St. Ceres, van Jersey; en *Catherina Rosser*, Rosser, van Swansen. — Vertrokken *Jonge Andries*, Steffens, naar Londonderry; *Gasthuis*, van Sluis, naar Syra en Smyrna; *Arendina*, Smit, n. Londen; *Nerebey*, Muller, naar Jersey; *Bordeaux* (st.), n. Bordeaux; *Loepay*, Boomeester, n. Liverpool, en *Helena*, Tito, n. Bayonne. — De *Louise* (st.), naar West-Indië, ligt in het Kanaal voor de sluis; de wind O. — O. Z. O. BRIELLE 24 febr. Vertrokken *Jeannette Agatha*, Jager, n. Rellast; *Londen* (st.) n. Harwich; *Alert* (st.) n. Hull, en *Schledam* (st.) n. Londen; de wind O. — Z. O.

MAASSLUIS 24 febr. (Z. O.) Niets gepasseerd. BROUWERSHAVEN 24 febr. Gearriveerd *Pieter Schoonmaker*, J. J. van Varen, van Banjoewangle naar Rotterdam; de wind Z. O.

TEXEL 23 febr. (Z. W.) Nog gearriveerd *Agneria*, Kyle, v. Seaham. — Vertrokken *Verwachting*, Gnodde, naar Newcastle, en de *Jonge Paul* (st.) naar Hall.

TEXEL 24 februarij. Binnengekomen *Nijverheid*, P. F. Lange, van Batavia. — Vertrokken *Johannes Hermans*, Wijgers, naar Suriname; *Regina*, van Duinen, naar Napels; *Bernardus*, Pucke, naar Genue; *Fanny Fern*, Dresser, en *Scotta*, Merrill, beiden naar Cardiff; *Stad Geer*, Gruppelaar, en *Stad Almelo*, Phlym, beiden naar Dundee.

ZOLTKAMP 21 febr. Vertrokken *Geziena*, Kramer, n. Truro, en *Janina Margrietha*, Net, naar Londen.

VLISSINGEN 23 februarij. Voor Antwerpen bestemd zijn op de Scheide gearriveerd *Frederik VII*, Love, van Calico; *Ferdinand Max*, Guircovich, en *Sharesbrook*, N. N., beiden van Odessa; *Heinrich*, Sommer, en *Frederike Elvina*, Storm, beiden van Messina. — Vertrokken gisteren *Belgique* (st.), Frantzen, n. New-York, en *Himalaya*, Mattheesen, naar Konstantinopel, beiden van Antwerpen.

Buttenlandsche Havens.

Aangekomen:

Te NICKERIE 15 jan. *Jan Jacob*, Wilphorst, van Newcastle. Te LIVORNO 16 febr. *Jafer Grisea*, Hazewinkel, v. Antwerpen.

Vertrokken:

Van LIVORNO 15 febr. *Gazsters Bell*, Engelman, n. Hamburg.

Gepartid:

Den 20 febr., op de hoogte van *Wight*, *Zeyen Broeders*, Valon, v. Barcelona n. Londen, en *Flisshery en Handel*, van der Borden, van Palermo naar Vlaardingen.

Door kaplt. J. J. van Varen, van Java te Brouwershaven binnen Den 16 december, op 14½ uur m. Z. B. en 24 gr. 20 min. OL., het Fransche schip *Pérez*, kapitein *Guillemot*, van Bourbon naar Nantes (met beschildigd roer). — Den 19 december, op 34 gr. 25 min. ZB. en 25 gr. 21 min. OL., het Ned. schip *Prins Veldmaarschalk*, kaplt. D. L. Immiel, van Tagil naar Rotterdam. — Den 21 december, op 35 gr. 7 min. ZB. en 24 gr. 5 min. OL., het Fransche schip *Alfred*, van Bourbon naar Marseille. — Den 22 december, op 28 gr. 5 min. ZB. en 24 gr. OL., het Ned. schip *Pérez*, kaplt. C. F. Beck, van Tjilatjap naar Amsterdam; alles wel aan boord. — Den 14 januarij, op 2 gr. NB. en 21 gr. 30 min. WL., het Engelsch schip *Barbadian*, van Greenock naar Calcutta.

Gargalijsien.

Amsterdam.

RANGOON, Java, Jörian, — 14, 152 h. Rijn, v. Beek en Jurjaas; 72 s. Lijnsaad en 10 b. Hennepe, B. H. Schröder en Co. NEW-ORLEANS, Epaminondas, Brandt, — 1851 h. Katoen, NEM.

In lading liggende Schepen.

Te Rotterdam:

BATAVIA, mede voor Passagiers, waartoe hetzelfde uitmuntend is ingerigt, het nieuw extra op de seilgegebouwd Nederlandsch gekop- perd Campagne-Barkschip *Landbouw*, kaplt. *P. A. Kleynenborg*, voerende eenen getaxamineerden Scheepdoctor, en maakt des Kapiteins Vrouw de reis mede; om den vijftien Maart te vertrekken. Adres ten kantoren van *Kuyper, van Dam en Smoor en Hudig en Blokhuyzen*.

BATAVIA, mede voor Passagiers, waartoe hetzelfde uitmuntend is ingerigt, het extra onseilend Nederlandsch gekopert Brikship *Jan van Galen*, kapitein *P. H. de Boer*. Adres ten kantoren van *Kuyper, van Dam en Smoor en Hudig en Blokhuyzen*.

belangrijk geneesmiddel voor verouderde Wonden en Zweren.
 Onverwagde genezingen, welke dagelijks door middel van
 deelen worden bewerkstelligd, hebben hun ook in Nederland
 hardheid verworven, en het is eene daadzaak, dat door
 deelen dikwijls wonden en zweren zijn genezen die twintig
 geweest en wanneer elk ander geneesmiddel zonder gevolg
 bleef voort van Huidziekten, hoe ook genaamd, verdwijnen
 en krachtigen invloed dezer **Zalf en Pillen**. Ook
 onverwagde genezingen voor Borstziekte.
 Heer **H. P. J. GELTAY**, Depôthouder te **Dordrecht**;
AN, te 's **Hertogenbosch**; alsmede in *Holloway's*
ark, 80, Maiden-Lane.
 NIEUW VERMINDERDE PRIJZEN NU DE VOLGENDE:
 85, f 3. 00, f 6. 75, f 13. 50, f 20. 50.
 85, - 3. 00, - 7. 05, - 13. 85, - 20. 95.
ENBERG & VAN REYN.